

Kapitán Ing. Michal Zelenák, doc. Ing. Miroslav Pecina CSc.

Návrh úpravy rozsahu výstrojních náležitostí

INFORMACE

Vojenské rozhledy, 2014, roč. 23 (55), č. 3, s. 137–145, ISSN 1210-3292 (tištěná verze), ISSN 2336-2995 (on line).
Článek prošel recenzním řízením.

The Draft Proposal for Army Accoutrements Regulation

Abstrakt:

Článek představuje možnou úpravu rozsahu výstrojních náležitostí poskytovaných vojákům z povolání na doplnění výstroje. Navrhuje takovou změnu výstrojních náležitostí, při které je vojákům z povolání upraven rozsah poskytovaných výstrojních náležitostí podle jejich zařazení a převažujícího druhu používaného stejnokroje. I když autoři v článku kalkulují pouze se zjednodušeným modelem naturálního odívání, výsledný návrh úpravy výstrojních náležitostí představuje vhodné řešení úpravy platné legislativy.

Abstract:

The article introduces a variant of alternative accoutrements provided to the soldiers of the Army of the Czech Republic to replenish and compensate individual standardized items. The article proposes changes in furnishing soldiers, so that they would take into account their individual occupational specialities and predominant types of used military uniforms. Even though the authors use a simplified model in this paper, the final version of accoutrement modification represents the updating of the current law regulations.

Klíčová slova:

Stejnokrojové součástky, distribuce, výstrojní náležitosti, vojenská výstroj, výstrojní body, přepočet peněžní hodnoty, naturální odívání, normativní výnos, legislativa.

Key words:

Uniform accoutrements, distribution, accoutrement support, military equipment, outfit vouchers, exchange rate of money value, subsistence clothing, normative regulation, legislation.

Úvod

V současné době lze vyzorovat jistou nespokojenost vojáků z povolání v oblasti výstrojního zabezpečení. Zejména oblast naturálního odívání je podrobována kritice, například nemožnost uplatnění výstrojních náležitostí, které jsou vojákům z povolání ve formě výstrojních bodů. Na jedné straně je převis poptávky, tvořený výstrojními body v držení vojáků z povolání, a na straně druhé limity pro pořizování výstrojní součástek a sortiment, který je v současné době k dispozici. Odpověď na otázku, proč je v držení vojáků z povolání velké množství neuplatitelných výstrojních bodů, by mohla napomoci zlepšení celého systému naturálního odívání vojáků.

1. Současná úprava výstrojních náležitostí

Ministerstvo obrany poskytuje vojákům z povolání výstrojní náležitosti dle ustanovení § 91 zákona č. 211/199 Sb., o vojácích z povolání, v platném znění (dále jen zákon). Pojem výstrojní náležitosti zahrnuje vojenskou výstroj a služby, které se bezplatně poskytují k zabezpečení povinnosti vojáka v době výkonu služby nosit vojenský stejnokroj. [1]

Výstrojní náležitosti se vojákům z povolání poskytují v rozsahu uvedeném ve vyhlášce Ministerstva obrany č. 266/1999 sb., o způsobu zabezpečování bezplatného stravování, výstrojních a přepravních náležitostí, a o zabezpečování ubytování vojáků z povolání (dále jen vyhláška). [2] Vojenská výstroj se vojákovi při nástupu do služebního poměru poskytuje výdejem do vlastnictví formou základní výbavy. Základní výbavu tvoří oděv, prádlo, obuv a jiná výbava vojáka nutná k výkonu služby, k zabezpečení výcviku a plnění jeho úkolů.

Pro zajištění trvalé funkčnosti vojenské výstroje a její pravidelnou obměnu ukládá vyhláška (odstavec 3) povinnost poskytovat vojákům z povolání výstrojní náležitosti k doplnění vojenské výstroje takto: „*k pořízení a obnovení vojenské výstroje určené do vlastnictví se vojákovi vydávají zpravidla poukázky na vydání vojenské výstroje.*“ [2]

Poukázky k pořízení a obnovení vojenské výstroje jsou vojákům z povolání poskytovány jako měsíční výstrojní náležitost, dle ustanovení normativního výnosu Ministerstva obrany č. 39 (dále jen NV MO 39). [3]

Hodnota součástek vojenské výstroje se udává ve výstrojních bodech a je odvozena od pořizovacích nákladů, nemusí však vyjadřovat přesný přepočet peněžní hodnoty. Výstrojní bod je měrnou jednotkou pro stanovení výše výstrojní náležitosti a slouží k oceňování výstrojních součástek a k jejich uhrazení při odběru. Jeden výstrojní bod se hodnotí v penězích částkou 1 Kč. [3] Hodnota měsíční výstrojní náležitosti ve výstrojních bodech vydávaných vojákům z povolání je uvedena v tabulce 1. Výstrojní body se vojákům z povolání poskytují jednorázově za kalendářní rok společně s platem v den jeho výplaty za leden každého roku.

Na základě ustanovení normativního výnosu Ministerstva obrany č. 40, výstrojní předpis (dále jen NV MO 40), [4] jsou vojáci z povolání povinni mít po celou dobu služby součástky v rozsahu základní výbavy v bezvadném stavu z hlediska funkčnosti i vzhledu.

2. Metodologie

Pro potřebu analýzy navrhovaného řešení a následné komparace se stavem současným autoři stanovili zjednodušený model, který kalkuluje pouze s kategorií voják z povolání. Při kalkulaci byl počet vojáků z povolání zvolen na 20 000 osob.

Tabulka 1 představuje současnou výši měsíční výstrojní náležitosti ve výstrojních bodech poskytovaných jednotlivým vystrojovaným skupinám.

Tab. 1: Měsíční výstrojní náležitosti

vystrojovaná skupina	hodnota měsíční výstrojní náležitosti ve výstrojních bodech
generálové	1 080
generálové, kteří vykonávají službu u Vojenské kanceláře prezidenta republiky	1 380
vojáci z povolání	995
vojákyň z povolání	975
vojáci z povolání, kteří vykonávají službu u Vojenské kanceláře prezidenta republiky	1 315
vojákyň z povolání, které vykonávají službu u Vojenské kanceláře prezidenta republiky	1 230
vojáci z povolání, kteří vykonávají službu u Hradní stráže	1 100
vojákyň z povolání, které vykonávají službu u Hradní stráže	1 170

Zdroj: [3]

Výše měsíční výstrojní náležitosti pro vystrojovanou skupinu voják z povolání je v současné době 995, což činí roční náležitosti 10 700 výstrojních bodů.

Tab. 2 představuje současný rozsah základní výbavy vojáka z povolání dle základní výstrojní normy 1-1 uvedené v NV MO 40. Jedná se o součástky, které jsou vojáky poskytnuty jednorázově do vlastnictví při povolání do služebního poměru. K zajištění údržby a obnovy uvedených výstrojních součástí jsou vojákovi poskytovány výstrojní náležitosti formou výdeje výstrojních bodů.

Tab. 2: Základní výstrojní norma 1-1

název	měrná jednotka	směrná doba životnosti	název	měrná jednotka	směrná doba životnosti
baret	kus	24	bílá košile s nárameníky	kus	60
bílá šála	kus	48	blůza 95	kus	24
blůza 97	kus	36	blůza pracovního obleku	kus	36
čepice 97 lodička	kus	36	čepice pracovního obleku	kus	36
černé polobotky	pár	24	černé zimní kožené rukavice	pár	36

název	měrná jednotka	směrná doba životnosti	název	měrná jednotka	směrná doba životnosti
dlouhé teplákové kalhoty	kus	24	kabát 95	kus	96
kalhoty 95	kus	24	kalhoty pracovního obleku	kus	36
khaki nátělník	kus	6	košile 2000 se zeleným potiskem	kus	36
košile 97 s dlouhými rukávy	kus	12	košile 97 s krátkými rukávy	kus	12
krátké teplákové kalhoty	kus	48	kukla – khaki čepice	kus	36
lehké spodky TERMO 2000	kus	12	lehký nátělník TERMO 2000	kus	12
letní blůza 95 se zeleným potiskem	kus	24	letní čepice 95 se zeleným potiskem	kus	24
letní kalhoty 95 se zeleným potiskem	kus	12	letní nátělník s krátkými rukávy	kus	6
letní nátělník s krátkými rukávy	kus	6	malé nárameníky 97	pár	60
plášť 97 vycházkový	kus	84	pletené rukavice	pár	12
polní boty	pár	36	polní láhev	soupr.	84
ponožky 2000	pár	12	ponožky 97	pár	6
popruhový opasek 95	kus	60	pracovní rukavice	pár	12
pytel na prádlo	kus	60	řemen 95	kus	36
řemen 97 do kalhot	kus	36	služební čepice 97	kus	48
služební kalhoty 97	kus	24	sportovní obuv	pár	24
sportovní ponožky	pár	12	sportovní tričko s krátkými rukávy	kus	12
stélky do polních bot	pár	12	stříbřitá jmenovka	kus	48
stříbřitá spona k vázance	kus	48	svetr 95	kus	36
svetr 97	kus	60	tepláková bunda	kus	24
vak na výstroj	kus	36	vložka do pláště 97 vycházkového	kus	84
vycházková šňůra	kus	96	vázanka 97	kus	12
vycházková vázanka 97	kus	60	vycházková vázanka 97	kus	60
zelený šátek	kus	24	zimní nátělník TERMO 2000	kus	12
zimní polní boty	pár	60	zimní ponožky 2000 TERMO	pár	12
zimní spodky TERMO 2000	kus	12	zlatový nebo stříbřitý podbradník	kus	48
Celková náležitost: 10 700					

Zdroj: [4]

Celková výstrojní náležitost pro vojáka z povolání činí 10 700 výstrojních bodů (tj. 12 x 995). Budeme-li, pro zjednodušení modelu, kalkulovat s počtem 20 000 vojáků, jedná se ročně o částku 214 000 000 ve výstrojních bodech, které jsou vojákům vydány k zajištění obměny úplného rozsahu základní výbavy.

Avšak ne všichni vojáci z povolání využívají výstrojní součástky základní výbavy ve stejném rozsahu. Specifika a pravidla pro jejich stanovuje Normativní výnos Ministerstva obrany č. 12, o pravidlech pro nošení vojenského stejnokroje, vybraných součástek vojenské výstroje a drobných stejnokrojových doplňků (dále jen NV MO 12). [5]

NV MO 12 (příloha 1, článek 5) specifikuje používání služebního stejnokroje 97 takto: „*Služební stejnokroj 97 nosí vojáci a vojákyně z povolání zejména na Ministerstvu obrany, Univerzitě obrany, vojenské střední škole, při přeložení a při plnění úkolů, jejichž povaha vyžaduje použití společenského oděvu, při jednáních v Parlamentu České republiky, na ústředních orgánech státní správy, na orgánech územní samosprávy, na územních správních úřadech a na služební cestě.*“ [5]

Dále NV MO 12 (příloha 1, článek 6) specifikuje používání služebního stejnokroje 95 takto: „*Druh služebního stejnokroje 95 nosí vojáci a vojákyně z povolání při služební činnosti v kanceláři, ke služebním pochůzkám v posádce, při nástupech útvaru, při výcviku v posádce, v dozorčí a strážní službě, při polním výcviku a pobytu ve vojenských výcvikových prostorech, při plnění úkolů v zahraničních misích a za nouzového stavu, stavu ohrožení státu nebo válečného stavu a na služební cestě.*“ [5]

Je zřejmé, že v AČR existuje významná skupina vojáků z povolání, kteří k výkonu služby využívají výhradně služební stejnokroj 97 a služební stejnokroj 95 využívají při výjimečných příležitostech. Dochází tedy k významnějšímu opotřebení vycházkového stejnokroje 97, ale k opotřebení služebního stejnokroje 95 nedochází. Z druhého pohledu, taktéž existuje významná skupina vojáků z povolání, kteří k výkonu služby využívají výhradně služební stejnokroj 95 a služební stejnokroj 97 využívají při výjimečných příležitostech. Dochází tedy k významnějšímu opotřebení vycházkového stejnokroje 95, ale k opotřebení služebního stejnokroje 97 nedochází. Přesto jsou všem vojákům z povolání poskytovány výstrojní náležitosti formou výdeje výstrojních bodů poskytovány v totožném rozsahu.

Na základě odborných diskuzí a informací z veřejných zdrojů je předpoklad že stejnokroj 97 služební používá nebo bude používat jako stejnokroj hlavní 3 500 až 4 500 vojáků z povolání. V současné době však nelze s jistotou stanovit, o jaké počty vojáků z povolání, při použití obou druhů služebních stejnokrojů, se jedná. Z tohoto důvodu je v článku, pro potřeby provedení kalkulací a analýzy, použito rozdělení počtů osob podle Paretova pravidla (viz poznámka za článkem).

- tj. 20 % osob využívá k výkonu služby služební stejnokroj 97,
- tj. 80 % osob využívá k výkonu služby služební stejnokroj 95.

Současně existuje řada výstrojních součástí (sportovní oděv, pracovní oděv, apod.), které využívají obě skupiny vojáků z povolání v obdobném rozsahu.

3. Návrh úpravy výstrojních náležitostí

Navrhovaná úprava vychází z ustanovení NV MO 12, jenž specifikuje použití služebních stejnokrojů 97 a 95. Jsou vytvořeny dvě kategorie vojáků z povolání:

- kategorie A – vojáci konající službu převážně ve služebním stejnokroji 95,
- kategorie B – vojáci konající službu převážně ve služebním stejnokroji 97.

Tabulka 3 představuje navrhovaný rozsah součástí, pro které se budou poskytovat výstrojní náležitosti formou výdeje výstrojních bodů vojáků z povolání zařazených do kategorie „A“.

Tab. 3: Návrh rozsahu pro kategorii „A“

název	měrná jednotka	směrná doba životnosti	název	měrná jednotka	směrná doba životnosti
baret	kus	24	blůza 95	kus	24
blůza pracovního obleku	kus	36	čepice pracovního obleku	kus	36
dlouhé teplákové kalhoty	kus	24	černé zimní kožené rukavice	pár	36
kalhoty 95	kus	24	kabát 95	kus	96
khaki nátělník	kus	6	kalhoty pracovního obleku	kus	36
krátké teplákové kalhoty	kus	48	košile 2000 se zeleným potiskem	kus	36
lehké spodky TERMO 2000	kus	12	kukla – khaki čepice	kus	36
letní blůza 95 se zeleným potiskem	kus	24	lehký nátělník TERMO 2000	kus	12
letní kalhoty 95 se zeleným potiskem	kus	12	letní čepice 95 se zeleným potiskem	kus	24
pletené rukavice	pár		letní nátělník s krátkými rukávy	kus	6
polní láhev	soupr.	84	polní boty	pár	36
popruhový opasek 95	kus	60	ponožky 2000	pár	12
pytel na prádlo	kus	60	pracovní rukavice	pár	12
sportovní obuv	pár	24	řemen 95	kus	36
sportovní tričko s krátkými rukávy	kus	12	sportovní ponožky	pár	12
tepláková bunda	kus	24	stélky do polních bot	pár	12
zelený šátek	kus	24	svetr 95	kus	36
zimní polní boty	pár	60	vak na výstroj	kus	36
zimní spodky TERMO 2000	kus	12	zimní nátělník TERMO 2000	kus	12
			zimní ponožky 2000 TERMO	pár	12
			Výše navrhované náležitosti: 7 440		

Provedenou úpravou rozsahu došlo ke snížení počtu výstrojních součástí a současně došlo ke snížení výše poskytované výstrojní náležitosti na výši 7 440 výstrojních bodů. Při kalkulovaném počtu dle Paretova pravidla 80 % modelového počtu 20 tisíc, tj. 16 tisíc osob se jedná o celkovou výši 119 040 000 výstrojních bodů.

Tabulka 4 představuje navrhovaný rozsah součástí, pro které se budou poskytovat výstrojní náležitosti formou výdeje výstrojních bodů vojáků z povolání zařazených do kategorie „B“.

Tab. 4: Návrh rozsahu pro kategorii „B“

název	měrná jednotka	směrná doba životnosti	název	měrná jednotka	směrná doba životnosti
baret	kus	24	bílá košile s nárameníky	kus	60
bílá šála	kus	48	blůza 97	kus	36
blůza pracovního obleku	kus	36	čepice 97 lodička	kus	36
čepice pracovního obleku	kus	36	černé polobotky	pár	24
černé zimní kožené rukavice	pár	36	dlouhé teplákové kalhoty	kus	24
kalhoty pracovního obleku	kus	36	košile 97 s dlouhými rukávy	kus	12
košile 97 s krátkými rukávy	kus	12	krátké teplákové kalhoty	kus	48
malé nárameníky 97	pár	60	plášť 97 vycházkový	kus	84
ponožky 97	pár	6	popruhový opasek 95	kus	60
pracovní rukavice	pár	12	řemen 97 do kalhot	kus	36
služební čepice 97	kus	48	služební kalhoty 97	kus	24
sportovní obuv	pár	24	sportovní ponožky	pár	12
sportovní tričko s krátkými rukávy	kus	12	stříbřitá jmenovka	kus	48
stříbřitá spona k vázance	kus	48	svetr 97	kus	60
tepláková bunda	kus	24	vak na výstroj	kus	36
vycházková šňůra	kus	96	vycházková šňůra	kus	96
vázanka 97	kus	12	vycházková vázanka 97	kus	60
zlatový nebo stříbřitý podbradník	kus	48			
Výše navrhované náležitosti: 5 496					

Provedenou úpravou rozsahu došlo ke snížení počtu výstrojních součástí a současně došlo ke snížení výše poskytované výstrojní náležitosti na výši 5 496 výstrojních bodů. Při kalkulovaném počtu dle Paretova pravidla 20 % modelového počtu 20 tisíc, tj. 4 tisíce osob se jedná o celkovou výši 21 984 000 výstrojních bodů.

Stejnokrojové součástky, které využívají obě skupiny, nejsou návrhem dotčeny.

Tabulka 5 představuje výslednou kalkulaci navrhované úpravy rozsahu výstrojních náležitostí se současným stavem.

Tab. 5: Porovnání současné a navrhované varianty

současná varianta		navrhovaná varianta	
Roční náležitost	10 700	Roční náležitost kategorie „A“	7 740
kalkulovaný počet vojáků	20 000	kalkulovaný počet vojáků	16 000
		výše výstrojních náležitostí	119 040 000
		Roční náležitost kategorie „B“	5 496
		kalkulovaný počet vojáků	4 000
		výše výstrojních náležitostí	21 984 000
Celková částka (20000 osob)	214 000 000	Celková částka (20 000 osob)	141 024 000

Porovnáním současné a navrhované úpravy uvedené v tabulce 4 dojde ke snížení poskytovaných výstrojních náležitostí v modelovém případě o 72 976 000 výstrojních bodů. Kalkulovaná úspora odpovídá hodnotě výstrojních součástek, které nebude nezbytně nutno ročně pořizovat na sklad. Snížení počtu součástek současně sníží i skladové zásoby, což bude mít za následek sekundární efekt, snížení nákladů na skladování.

Navrhovanou úpravou však v žádném případě nedojde ke snížení možností vojáků z povolání pořizovat si výstrojní součástky uvedené v rozsahu základní výstrojní normy 1-1 NV MO 40. Vojáci z povolání si však budou pořizovat součástky potřebné k výkonu jejich funkce a výrazně efektivněji, jelikož nebudou mít nadbytek výstrojních bodů.

Závěr

Zavedení navrhovaného řešení k praktickému využití nepředstavuje z pohledu aktuální právní úpravy výrazný problém. Pro aplikaci bude potřeba realizovat dvě úpravy:

První úprava – rozšíření přílohy 1 NV 40, vytvořením nové základní výstrojní normy pro doplnění výstroje 1-2, která se bude skládat ze dvou částí:

- část A – pro vojáky kategorie A,
- část B – pro vojáky kategorie B.

Druhá úprava – změna tabulky 1 NV 39, zrušením řádku 4 (viz tab.1) a vložení nových řádků dle tab. 6.

Tab. 6: Měsíční výstrojní náležitosti

vystrojovaná skupina	hodnota měsíční výstrojní náležitosti ve výstrojních bodech
vojáci z povolání zařazení do kategorie A	645
vojákyň z povolání zařazené do kategorie B	458

Přiznání příslušné výstrojní náležitosti a zařazení vojáka do příslušné kategorie zůstává v kompetenci velitelů dle současného ustanovení NV 40 (článek 1), tudíž ke změně nedochází.

Vlastní výdej výstrojních náležitostí výdejem výstrojních bodů v různém rozsahu nepředstavuje problém. Počínaje rokem 2015 se předpokládá novelizace vyhlášky, změna způsobu zabezpečení výstrojních náležitostí a zavedení elektronických účtů.

Navrhované řešení není ojedinělé a má základ ve zkušenostech jiných složek. Policie ČR využívá několik různých skupin pro poskytování výstrojních náležitostí v různém rozsahu. Podobně armáda Polské republiky využívá systém rozdílných kategorií pro poskytování výstrojních náležitostí, avšak skupin A, B a C.

Nepořizování součástek, které nejsou pro jednu nebo druhou skupinu nezbytně nutné, vytváří přetlak na straně poptávky po výstrojních součástech (např. polní oděv a polní obuv, sportovní oděv a obuv apod.), přičemž řada součástek zůstává vojáky z povolání nepovšimnuta (např. plášť 97 vycházkový apod.).

Kalkulovaná úspora převyšující částku 70 mil Kč není nezanedbatelná a otevírá k diskuzi oblast do současnosti neřešenou.

Poznámka k textu:

Paretův princip nebo též Paretovo pravidlo formuloval italský ekonom Vilfredo Pareto. Podle Paretova principu pramení 80 % důsledků (např. zisk nebo počet zmetků) z 20 % příčin (např. produkty nebo celková výroba). Příklady Paretova principu lze najít v různých odvětvích lidské činnosti (např. ekonomika, kvalita výroby, životní každodennost aj.).

Citovaná literatura:

- [1] *Zákon č. 221/1999 Sb.*, o vojácích z povolání, v platném znění. Praha: Ministerstvo obrany, 1999.
- [2] *Výhláška MO č. 266/1999 Sb.*, o způsobu zabezpečování bezplatného stravování, výstrojních a přepravních náležitostí a o zabezpečování ubytování vojáků z povolání, v platném znění. Praha: Ministerstvo obrany, 1999.
- [3] *Normativní výnos MO č. 39 ze dne 30. listopadu 2009*. Stanovení výstrojních náležitostí a náhrady v penězích, v platném znění. Praha: Ministerstvo obrany, 2009.
- [4] *Normativní výnos MO č. 40 ze dne 30. listopadu 2009*. Výstrojní předpis, v platném znění. Praha: Ministerstvo obrany, 2009.
- [5] *Normativní výnos MO č. 12 ze dne 12. května 2012*. Stejnokrojový výnos, v platném znění. Praha: Ministerstvo obrany, 2012.

Cítím rozpor ve dvou informacích, které tady zazněly, na jedné straně, že Armáda České republiky je finančně poddimenzována, že nedostává tolik peněz kolik by potřebovala. Na druhé straně jste říkal, že po technické stránce na tom armáda není až tak špatně, že vybavení odpovídá požadavkům moderní doby. To znamená, že nějaký pes je zakopaný v lidech, že je poddimenzována personálně?

Ne ne, ten obrázek je skutečně komplexní. My v podstatě tak, jak je koncipován obranný rozpočet, ho dělíme na tři části, jednak to jsou mandatorní výdaje, které jsou právě o lidech. Ty nějakým způsobem chceme držet zhruba tak kolem 50-55 % z rozpočtu, abychom obranný rozpočet neprožídali. V některých zemích jako je Slovensko nebo Belgie mandatorní výdaje rostou až k 70-80 % a z takové situace je velmi těžké hledat východisko, protože nezbyývají peníze na ostatní výdajové pilíře. Ta druhá část, to jsou ty běžné výdaje, které zabezpečí to, že člověka můžete cvičit, obléci, má dostatečné množství zásob. Poslední část, to jsou vlastně investice, díky kterým můžete pořizovat nové projekty, nebo novou výzbroj, materiál a podobně. V minulosti jsme investovali poměrně značné peníze právě do materiálu a nových technologií, nicméně jenom v takových počtech, které odpovídaly té struktuře a počtům v mírové armádě. A to znamená, že nemáme dostatečné množství zásob, nemáme nakoupenou techniku, která by umožňovala v případě bojových ztrát jejich obnovu a rychlé doplnění. A to je právě ten problém. Takže z hlediska lidského potenciálu bychom mohli mít víc, ale to je otázka úkolů, které stojí před armádou a o kterých rozhodují politici. A z hlediska bojového nasazení, jsme v naší studii řekli, že vlastně ten největší prvek, brigádní úkolové uskupení, které nabízíme, by měl být vyslán, nebo mohl být vyslán až na šest měsíců, ale jakkoliv dáme toto uskupení dohromady z hlediska lidí, a dejme tomu hlavních druhů výzbroje a techniky, tak pro ně nemáme zásoby, nemáme dořešený problém, jak uhrazovat ty válečné ztráty nebo bojové ztráty.

**Z rozhovoru s Ing. Františkem Mičánkem (brig. gen. v zál.),
ředitelem Centra bezpečnostních a vojensko-strategických studií UO,
Co vy na to? Český rozhlas Brno, 8. 5. 2014,
dostupné na <http://prehraovac.rozhlas.cz/audio/3119747>.**